

20. De ceteris autem per singula verbo mandavi & istis, & his, qui a me misi sunt, colloqui vobiscum.

* Eræ Chaldaeæ, sc. Mundi 3841.

21. Benè valete. Anno centesimo quadragésimo octavo * mensis Dióscori, die vigésimâ & quartâ.

22. Regis autem epistola ista continebat: REX Antiochus Lyfiæ fratri salutem.

23. Patre nostro inter deos translato, nos volentes eos, qui sunt in regno nostro sinè tumultu agere, & rebus suis adhibere diligentiam,

24. audivimus Iudaeos non consensisse patri meo ut transferrentur ad ritum Græcorum, sed tenere velle suam institutum, ac propterea postulare à nobis concedi sibi legitima sua.

25. Volentes igitur hanc quoque gentem quietam esse, statuentes iudicavimus, templum restitui illis, ut agerent secundum suorum maiorum consuetudinem.

26. Benè igitur feceris, si miseris ad eos, & dexteram dederis: ut cognita nostrâ voluntate, bono animo sint, & utilitatibus propriis deserviant.

27. Ad Iudaeos vero regis epistola talis erat:

REX Antiochus senatui Iudaeorum, & ceteris Iudæis salutem.

28. Si valetis, sic estis ut volumus: sed & ipsi benè valemus.

29. Adiit nos Menelaus, dicens velle vos descendere ad vestros, qui sunt apud nos.

30. His igitur, qui commecant usque ad diem trigésimum mensis Xánthici, damus dexteram securitatis,

31. ut Iudæi utantur cibis, & legibus suis, sicut & prius: & nemo eorum ullo modo molestiam patiat de his, quæ per ignorantiam gesta sunt.

32. Misimus autem & Menelaum, qui vos alloquatur.

33. Valete. Anno centesimo quadragésimo octavo *, Xánthici mensis quintadécima die.

* Eræ Chaldaeæ, sc. in principum re-scriptis usurpatæ, qui annus cum anno æræ Contractuum 149. coincidit, & cum anno M. 3841. Ant. Chr. 163. Eodem anno.

34. Miserunt autem etiam Romani epistolam, ita se habentem:

QUINTUS Memmius, & Titus Manilius legati Romanorum, populo Iudaeorum salutem.

35. De his, quæ Lyfias cognatus regis concessit vobis, & nos concessimus.

36. De quibus autem ad regem iudicavit referendum, confessim aliquem mittite, diligentibus inter vos conferentes, ut discernamus, sicut congruit vobis: nos enim Antiochiâ accedimus.

37. Ideoque festinate rescribere, ut nos quoque sciamus cuius estis voluntatis.

38. Benè valete. Anno centesimo quadragésimo octavo, quintadécima die mensis Xánthici.

CAPUT XII.

Iudas ac duces ipsius divino freti auxilio pugnant feliciter adversus Ioppitas, Iamnitias, Arabes, Casphin & Ephron civitates; item adversus Timotheum habentem ingentem exercitum, adversus praesidium Carnion, & Gorgiam: occisis autem quibusdam Iudæis, qui de donariis idolorum susulerant, Iudas curat pro ipsorum peccatis offerri sacrificium.

1. **H**is factis pactionibus, Lyfias pergebat ad regem *, Iudæi autem agriculturæ operam dabant.

Anno M. 3841. Ant. Chr. 163. * Cum supradictis Romanorum legatis.

2. Sed hi, qui resederant, Timotheus, & Apollonius Gennai filius, sed & Hieronymus, & Demophón super hos, & Nicánor Cypriarches, non finebant eos in silentio agere, & quietè.

3. Ioppitæ verò tale quoddam flagitium perpetrarunt: rogaverunt Iudæos, cum quibus habitabant, ascendere scaphas, quas paraverant, cum uxoribus, & filiis, quasi nullis inimicitias inter eos subiacentibus.

4. Secundum commune itaque decretum civitatis, & ipsis acquiescentibus, pacisque causâ nihil suspectum habentibus: cum in altum processissent, submerferunt non minus ducentos.

5. Quam crudelitatem Iudas in suæ gentis homines factam ut cognovit, præcepit vitis, qui erant cum ipso: & invocato iusto iudice Deo,

6. venit adversus interfectores fratrum, & portum quidem noctu succendit, scaphas exulsit, eos autem, qui ab igne refugerant, gladio peremit.

7. Et cum hæc ita egisset, discessit quasi iterum reversurus, & universos Ioppitas eradicaturus.

8. Sed cum cognovisset & eos, qui erant Iamniæ, velle pari modo facere habitantibus secum Iudæis,

9. Iamnitias quoque nocte supervenit, & portum cum navibus succendit: ita ut lumen ignis appareret Ierosolymis à stadiis ducentis quadraginta.

10. Indè cum iam abiissent novem stadiis, & iter facerent ad Timotheum, com-

mi-

miserunt cum eo Arabes quinque millia viri, & equites quingenti.

11. Cùmque pugna valida fieret, & auxilio Dei prosperè cessisset, residui Arabes victi, petebant à Iuda dextram sibi dari, promittentes se pasqua daturos, & in ceteris profuturos.

12. Iudas autem, arbitratus verè in multis eos utiles, promisit pacem: dextrisque acceptis, discessere ad tabernacula sua.

13. Aggressus est autem & civitatem quamdam firmam pontibus murisque circumseptam, quæ à turbis habitabatur gentium promiscuarum, cui nomen Casphin.

14. Hi verò, qui intus erant, confidentes in stabilitate murorum, & apparatu alimoniarium, remissius agebant, maledictis lacescentes Iudam, & blasphemantes, ac loquentes quæ fas non est.

15. Machabæus autem, invocato magno mundi Principe, qui sinè arietibus, & machinis * temporibus Iesu præcipitavit Iericho, irruit ferociter muris:

* Ios. 6.

16. & captâ civitate per Domini voluntatem innumerabiles cædes fecit, ita ut adiacens stagnum stadiorum duorum latitudinis, sanguine interfectorum fluere videretur.

17. Indè discesserunt stadia septingenta quinquaginta, & venerunt in Characa ad eos, qui dicuntur Tubianæi, Iudæos:

18. & Timotheum quidem in illis locis non comprehenderunt, nulloque negotio perfecto regressus est, relicto in quodam loco firmissimo praesidio.

19. Dosítheus autem, & Sosípater, qui erant duces cum Machabæo, peremerunt à Timotheo relictos in praesidio, decem millia viros.

20. At Machabæus, ordinatis circum se sex millibus, & constitutis per cohortes, adversus Timotheum processit, habentem secum centum viginti millia peditum, equitumque duo millia quingentos.

21. Cognito autem Iudæ adventu, Timotheus præmisit mulieres, & filios, & reliquum apparatus, in praesidium, quod Carnion dicitur: erat enim inexpugnabile, & accessu difficile propter locorum angustias.

22. Cùmque cohors Iudæ prima apparuisset, timor hostibus incussus est, ex praesentia Dei, qui universa conspicit, & in fugam versi sunt alius ab alio, ita ut magis à suis dejicerentur, & gladiatorum suorum ictibus debilitarentur.

23. Iudas autem vehementer instabat

puniens profanos, & prostravit ex eis triginta millia virorum.

24. Ipse verò Timotheus incidit in partes Dosíthei, & Sosípatris: & multis precibus postulabat ut vivus dimitteretur, eò quòd multorum ex Iudæis parentes haberet, ac fratres, quos morte eius decipi eveniret.

25. Et cùm fidem dedisset restitutum se eos secundum constitutum, illasum eum dimiserunt propter fratrum salutem.

26. Iudas autem egressus est ad Carnion, interfectis viginti quinque millibus.

27. Post horum fugam, & necem, movit exercitum ad Ephron civitatem munitam, in qua multitudo diversarum gentium habitabat: & robusti iuvenes pro muris consistentes fortiter repugnabant: in hac autem machinâ multæ, & telorum erat apparatus.

Eodem ann. 3841. Ant. Chr. 163.

28. Sed, cùm Omnipotentem invocassent, qui potestate suâ vires hostium confringit, ceperunt civitatem: & ex eis, qui intus erant, viginti quinque millia prostraverunt.

29. Indè ad civitatem Scytharum * abierunt, quæ ab Ierosolymis sexcentis stadiis aberat.

* A Græcis Scythopolis dicitur. Iosephus l. 12. c. 12.

30. Contestantibus autem his, qui apud Scythopolitas erant, Iudæis, quòd benignè ab eis haberentur, etiam temporibus infelicitatis quòd modeste secum egerint:

31. gratias agentes eis, & exhortati etiam de cetero erga genus suum benignos esse, venerunt Ierosolymam die solemnî septimanarum instante.

32. Et post Pentecosten abierunt contra Gorgiam praepositum Idumææ.

33. Exiit autem cum peditibus tribus millibus, & equitibus quadringentis.

34. Quibus congressis, contigit paucos ruerè Iudæorum.

35. Dosítheus verò quidam de Bacenoris eques, vir fortis, Gorgiam tenebat: & cùm vellet illum capere vivum, eques quidam de Thracibus irruit in eum, humerumque eius amputavit: atque ita Gorgias effugit in Marefa.

36. At illis, qui cum Esdrin * erant, diutius pugnantibus & fatigatis, invocavit Iudas Dominum adiutorem, & duces belli fieri:

* Uno è Iudæ du-cibus.

37. incipiens voce patriâ, & cum hymnis clamorem extollens, fugam Gorgiæ militibus incussit.

38. Iudas autem collecto exercitu venit

Mmm 2 in

in civitatem Odollam: & cum septima dies superveniret, secundum consuetudinem purificati, in eodem loco sabbatum egerunt.

39. Et sequenti die venit cum suis Iudas, ut corpora prostratorum tolleret, & cum parentibus poneret in sepulchris patris.

40. Invenierunt autem sub tunicis intersectorum de donariis idolorum, quæ apud Iamnam fuerunt, * à quibus lex prohibet Iudæos: omnibus ergo manifestum factum est, ob hanc causam eos corruisse.

41. Omnes itaque benedixerunt iustum iudicium Domini, qui occulta fecerat manifesta.

42. Atque ita ad preces conversi, rogaverunt ut id, quod factum erat, delictum oblivioni traderetur. At verò fortissimus Iudas hortabatur populum conservare se sine peccato, sub oculis videntes quæ facta sunt pro peccatis eorum, qui prostrati sunt.

43. Et factâ collatione, duodecim millia drachmas argenti misit Ierosolymam offerri pro peccatis mortuorum sacrificium, bene & religiosè de resurrectione cogitans.

44. (nisi enim eos, qui ceciderant, resurrexerunt speraret, superfluum videretur, & vanum orare pro mortuis)

45. & quia considerabat quòd hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repositam gratiam.

46. Sancta ergo, & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur.

CAPUT XIII.

Menelaus Iudæus transfuga iussu Antiochi extremo afficitur supplicio: Antiochus verò maximum ducens in Iudæos exercitum, semel ac iterum victus & repulsus, multisque millibus ex suis occisis, & Philippo rebellante, supplex pacem cum Iudæis firmat iuramento, oblato in templo sacrificio, Iudæque in principem Ptolemæidis constituto.

Anno M. 384. Ant. Chr. 163.

* Eræ contractuum sc. cuius anni cum ab autumno inciperent, anni autem regni Græcorum, quibus scriptor libri primi usus est, à vere: is idem annus fuerit qui 1. Mach. 6. 20. centesimus & quinquagesimus dicitur, eademque utrobique expeditio.

I. Anno centesimo quadragesimono*, cognovit Iudas Antiochum rei.

11. Dans itaque potestatem omnium Deo mundi creatori, & exhortatus suos ut fortiter dimicarent, & usque ad mortem

Eupatorem venire cum multitudine adversus Iudæam,

2. & cum eo Lysiam procuratorem, & præpositum negotiorum, secum habentem peditum centum decem millia, & equitum quinque millia, & elephantos viginti duos, currus cum falcibus trecentos.

3. Commisit autem se illis & Menelaus: & cum multa fallacia deprecabatur Antiochum, non pro patriæ salute, sed sperans se constitui in principatum.

4. Sed Rex regum suscitavit animos Antiochi in peccatorem: & suggerente Lysia hunc esse causam omnium malorum, * iussit (ut eis est consuetudo) apprehensum in eodem loco necari.

5. Erat autem in eodem loco turris quinquaginta cubitorum, aggestum undique habens cineris: hæc prospectum habebat in præceps.

6. inde in cinerem dejici iussit sacrilegum, omnibus eum propellentibus ad interitum.

7. Et tali lege prævaricatorem legis contigit mori, nec terræ dari Menelaum.

8. Et quidem satis iuste: nam quia multa erga aram Dei delicta commisit, cuius ignis, & cinis erat sanctus: ipse in cineris morte damnatus est.

9. Sed rex mente effrenatus veniebat, nequiores se patre suo Iudæis ostensurus.

10. Quibus Iudas cognitis, præcepit populo ut die ac nocte Dominum invocarent, quòd, sicut semper, & nunc adjuvaret eos:

11. quippe qui lege, & patriâ, sanctoque templo privari vererentur: ac populum, qui nuper paululum respirasset, ne sineret blasphemis rursus nationibus subdi.

12. Omnibus itaque simul id facientibus, & petentibus à Domino misericordiam cum fletu, & ieiuniis, per triduum continuum prostratis, hortatus est eos Iudas ut se præpararent.

13. Ipse verò cum senioribus cogitavit prius quàm rex admoveret exercitum ad Iudæam, & obtineret civitatem, exire, & Domini iudicio committere exitum rei.

14. Dans itaque potestatem omnium Deo mundi creatori, & exhortatus suos ut fortiter dimicarent, & usque ad mortem

* Græcè Mandavit, ut moris est in eo loco, necari abdu-ctum Beræam, ab Antiochia sc. quo fecum Menelaum captivum rex abduxerat ut testatur Ioseph. Antiq. 12. c. 15. qui de loco necis etiam consentit, pag. 421. ut perperam omnino Beryti, p. 700. pro Berææ sit repositum. Ergo mors Menelai non huic anno sed sequenti adscribenda, qui fit Mundi 3842.

CAPUT XIV.

Suggerente Alcimo qui summo destitutus erat sacerdotio, Nicænor in Iudæos missus à rege Demetrio, auditis Iudæ præclaris facinoribus, amicitiam cum eo contrahit: quam postmodum rege cogente solvens, dum Iudæam nequit comprehendere, templi minatur everisionem, & senem Raziam Iudæum magnanimum apprehendere conatur: qui dum ab hostibus iam se capiendum videret, elegit potius constantissimo animo sibi mortem inferre quàm indigna pati ab hostibus, in quos propriis manibus sua intestina proiecit.

1. SED post triennij tempus (a) cognovit Iudas, & qui cum eo erant, Demetrium Seleuci cum multitudine valida, (b) & navibus, per portum Tripolis ascendisse ad loca opportuna,

2. & tenuisse regiones adversus Antiochum, & ducem eius Lysiam.

3. Alcimus autem quidam, qui summus sacerdos fuerat, (c) sed voluntariè coinquinatus est temporibus commissionis, considerans (d) nullo modo sibi esse salutem, neque accessum ad altare,

4. venit ad regem Demetrium centesimo quinquagesimo (e) anno, offerens ei coronam auream, & palmam, super hæc & (f) thallos, qui templi esse videbantur. Et ipsa quidem die siluit.

5. Tempus autem opportunum dementiæ suæ nactus, convocatus à Demetrio ad consilium, & interrogatus quibus rebus & consiliis Iudæi niterentur,

6. respondit: Ipsi, qui dicuntur Assidæi Iudæorum, quibus præest Iudas Machabæus, bella nutriunt, & seditiones movent, nec patiuntur regnum esse quietum.

7. nam & ego defraudatus parentum gloria (dico autem summo sacerdotio) huc veni:

8. primò quidem utilitatibus regis fidem servans, secundò autem etiam civibus consulens: nam illorum pravitate universum genus nostrum non minimè vexatur.

9. Sed oro his singulis ò rex cognitis, & regioni, & generi secundum humanitatem tuam pervulgatam omnibus profice.

10. nam, quàm diù superest Iudas, impossibile est, pacem esse negotiis.

11. Talibus autem ab hoc dictis, & ceteri amici, hostiliter se habentes adversus Iudam, inflammaverunt Demetrium.

Mmm 3 12. Qui

tem pro legibus, templo, civitate, patria, & civibus starent, circa Modin exercitum constituit.

15. Et dato signo suis Dei victoriæ, iuvenibus fortissimis electis, nocte aggressus aulam regiam, in castris interfecit viros quatuor millia, & * maximum elephantorum cum his, qui superpositi fuerant:

* Gr. sic possis vertere, & eum qui præerat elephantis, cum omni turba ipsius domestica addidit interfecit.

16. summoque metu, ac perturbatione hostium castra replentes, rebus prosperè gestis, abierunt.

17. Hoc autem factum est die illucescente, adjuvante eum Domini protectione.

18. Sed rex, accepto gustu audaciæ Iudæorum, arte difficultatem locorum tentabat:

19. & Bethsura, quæ erat Iudæorum præsidium munitum, castra admovebat: sed fugabatur, impingebat, minorabatur.

20. His autem, qui intus erant, Iudas necessaria mittebat.

21. Enunciavit autem mytheria hostibus Rhodocus quidam de Iudæico exercitu, qui requisitus comprehensus est, & conclusus.

22. Iterum rex sermonem habuit ad eos, qui erant in Bethsura: dextram dedit: accepit: abiit.

* Ordo historiarum paululum hic inversus. Hæc enim victoria Iudæ antecessit de ditionem Bethsura, & itaque ea quæ narratur 1. Machab. 6. 42. Vide Ioseph. lib. 12. c. 12. † Ioseph. in fine lib. 14. Antiq. Hasmonæorum principatum usque ad captam ab Herode Hierosolymam & occisum Antigonum ann. 126. duravisse ait. Quod cum totidem post hoc tempus annis contigerit: ab hoc inter Antiochum & Machabæum initio pacis fœdere, Hasmonæi principatus initium videtur esse deductum.

23. * commisit cum Iuda, superatus est. Ut autem cognovit rebellasse Philipum Antiochiæ, qui relictus erat super negotia, mente confternatus Iudæos deprecans, subditusque eis, iurat de omnibus, quibus iustum visum est: & reconciliatus obtulit sacrificium, honoravit templum, & munera posuit:

24. Machabæum amplexatus est, & † fecit eum à Ptolemæide usque ad Gerrenos ducem & principem.

25. Ut autem venit Ptolemæidam, graviter ferebant Ptolemenses amicitiam conventionem, indignantes ne fortè fœdus irrumperent.

26. Tunc ascendit Lysias tribunal, & exposuit rationem, & populum sedavit, regressusque est Antiochiâ: & hoc modo regis profectio, & reditus processit.